

The next reason affects the impossibility of controlled evolution is the different depths of memory of systems that interact with each other, which affects the future and complicates its forecast.

Keywords: nano-, bio-, info-, cognitive technology, posthuman, systemic law, the law of ecological correlation, the law of anatomical correlation, chain reactions, the law of systemic divergence, biological determinism, the rule of acceleration of evolution, self-organized criticality, Watson's rule.

* * *

УДК 1:37.01

Кийков О. Ю.,
директор дирекції «Дипсервіс» Генеральної дирекції
з обслуговування іноземних представництв
(Україна, Київ), Kyukov@ukr.net

ФЕНОМЕН МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНУ ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Досліджено феномен освіти в контексті глобалізації, інформаційної революції та мультикультуралізму. Аналізується ідея діалогу, спрямована проти монологічності і монолітності культури класичної епохи. Підкреслюється важливість міжкультурних зв'язків, які забезпечують обмін досвідом і знаннями. Показаний історичний розвиток ідеї інтернаціональної освіти в контексті загальних тенденцій розвитку культури і суспільства.

Ключові слова: міжнародна освіта, глобалізація, інформаційна революція, діалог, культура, мультикультуралізм.

Сучасний нам «дух епохи» можна з певними застереженнями означити як «глобально-інформаційний». Дійсно, процеси глобалізації та інформаційної революції закономірно визначають вектори трансформації усіх без винятку сфер життєдіяльності людини і суспільства. Водночас, ці процеси викликали до життя опір локальних культур, викликаний, в свою чергу, небажанням прийняти «як свою» глобалізацію, яка часом набуває руйнівних рис. Щоб уникнути розуміння глобалізації як насильницького процесу уніфікації культур, варто розмежувати її з глобалізмом. Глобалізація – це об'єктивний процес, в якому ми беремо участь не тільки в якості суб'єктів, але і об'єктів. Глобалізму як діяльності ми можемо опиратися, глобалізації ж – ні, оскільки ми є її об'єктами. Втім, це не заважає враховувати її під час розгортання власної діяльності.

Цей процес не є чимось новим для людства. Не дивлячись на те, що багато культур і цивілізацій розвивалися довгий час з помітною часткою ізоляції як в просторово-часовому континуумі, так і в культурному відношенні, між ними все ж виникали різні культурно-економічні зв'язки з різною інтенсивністю. Закономірно, що ці процеси переважно були ініційовані більш розвиненими і могутніми цивілізаціями, які прагнули розширити горизонти свого впливу.

Однак сучасна глобалізація при всіх її масштабах і наслідках – абсолютно унікальний феномен в історії людства. Будучи результатом західноєвропейської експансії аж до XX століття, вона охоплює всю населену частину планети і стає світовим явищем. Захоплюючи час і простір за допомогою новітніх технологій, вона сприяє максимальному рівню зближення різних країн і культур. При цьому глобалізація залишається системним явищем, проникаючи в усі аспекти життя соціуму [13].

Однією з найбільш піддатливих процесам глобалізації сфер виявилася сфера вищої освіти. Сьогодні розробляються питання глобальних ринків освіти і глобальних університетів. Говорячи про проблему глобалізації освіти, дослідник Дж. Томлінсон називає

її моделлю глобального розвитку гегемонії Заходу [14, с. 174]. Однак таке розуміння глобалізації є занадто вузьким і однобоким. Проект глобалізації, який виник на Заході, нині перетворився в справу світової спільноти, його культурні цінності також піддаються впливу інших культур, зокрема відбувається процес гібридизації культур.

Як довів С. Терепищій, у сфері освіти глобалізація сприяє стандартизації навчання під дією нових соціальних технологій [8]. Головним фактором впливу виявилася в першу чергу економічна ідеологія глобалізації, яка виносить на перший план ринок, приватизацію та скорочення частки державного сектора. Українська дослідниця В. Воронкова зазначає: «З одного боку, економічна глобалізація підкреслює імперативи ринкової конкуренції та глобального капіталу в сприянні конвергенції інституційних структур провідних країн і їх систем освіти. З іншого боку, глобальна раціоналізація, хоч і пов'язана з економічними імперативами, підкреслює ідею унітарної культурної системи. Не варто вважати, що всі країни рухаються в бік всесвітньої монолітної структури освіти, хоча через посилення глобальної раціоналізації системи освіти вони багато в чому отримують схожі форми» [2, с. 10].

Аналізуючи дослідження з питання міжкультурної та інтернаціональної освіти в епоху глобалізації, варто відзначити зростання інтересу до цієї теми серед наукового середовища. Міжкультурна освіта в якості наукової проблеми розглядають Д. Бенкс, П. Бателаан, Дж. Дьюї, Р. Хенвей, К. Бейкер, П. Майо, Р. Льюїс. Серед російськомовних виділяються роботи О. Джурина, Г. Дмитрієва, М. Гусаківського, К. Александрової, серед українських – В. Андрущенко, Л. Гончаренко, О. Гриценко, І. Лощенко, О. Баранкова, Я. Лебедева, А. Рудик, С. Терепищій та ін.

Розглядаючи питання впливу глобалізації на освіту, ми вважаємо своїм обов'язком звернути увагу як на позитивні, так і негативні наслідки цієї тенденції. До перших, безумовно, відноситься зростаюча доступність освіти для різних верств суспільства, саме знання стає більш відкритим. Крім того, спостерігається переорієнтація системи освіти на прикладні спеціальності з урахуванням їх затребуваності на ринку праці. Це означає кінець розбіжностей теорії і практики, розвиток прагматичного підходу до освіти і зміщення акцентів у його ціннісній системі. Так, крім прагматичних цінностей, на перший план виходять питання особистісної самоактуалізації і формування середовища для самореалізації особистості. Освіта повинна в першу чергу прагнути допомогти учневі знайти своє місце в культурі і житті, підтримуючи баланс між загальнозначущими цінностями та індивідуальною світоглядною позицією людини.

Глобалізація освіти сприяє розширенню можливостей задоволення духовних і соціальних потреб людини. З іншого боку, існують також і негативні наслідки її впливу. До них прийнято відносити загострення соціальних нерівностей і збільшення відтоку фахівців за кордон, так як глобалізація є потужним стимулом міграційного процесу. Глобалізація веде до все більшої інтенсифікації міжкультурних зв'язків та комунікацій, а принцип мультикультуралізму (тобто прагнення уникнути уніфікації культур і «плавильного котла») став

базовим для взаємодії культур. Природно, ці процеси не могли залишити поза увагою освіту як важливу частину життєдіяльності суспільства.

Інтернаціоналізація сучасної освіти є прямим наслідком інтеграції світу і важливим механізмом прискорення процесів суспільного життя, усунення національної окремішності систем освіти, вважає В. Сластьонін [7, с. 4].

Дж. Найт і М. ван дер Вейде вважають, що «інтернаціоналізація – це перш за все інновація в сфері освіти, спосіб підвищення якості освітньої послуги» [цит. за 13, с. 41]. Водночас В. Клафкі стверджує, що «одним з елементів інтернаціоналізації вищої освіти є реалізація концепції ключових проблем, як змістовної основи освіти, орієнтованої на майбутнє. При цьому важливого значення набувають проблеми всього суспільства, що мають наднаціональний характер, всесвітнє значення і стосуються кожної людини» [12, с. 56–57].

У ситуації розвитку глобальних комунікацій питання пізнання іншої культури при збереженні власної культурної ідентичності поставлене як ніколи гостро, адже піднімаються проблеми культурної адаптації, інкультурації та ідентичності. Все це вимагає від держави розробки ефективної стратегії міжкультурних взаємодій. Чи не найбільш успішним в цьому контексті стає впровадження принципів мультикультуралізму в міжнародну освіту.

Важливою умовою для цього є знищення проявів расизму, шовінізму та етнічної нетерпимості, винесення на їх місце шанобливого ставлення до інших культур, країн і народів, виховання цінностей толерантності та взаєморозуміння. Соціально-політичним чинником, в такому випадку, стає інтенсивний розвиток процесів інтеграції в світовий освітній простір. Однак, ми вважаємо за необхідне розглянути проблему міжнародної освіти глибше, звернувши увагу на її філософські основи, які і визначають особливості її характеру і розвитку.

Розглядаючи проблему освіти в контексті мультикультуралізму, важливо звернути увагу на ідею діалогу, спрямовану проти монологічності і монолітності культури класичної епохи. Культура діалогу ставить перед нами головне питання: як правильно зрозуміти Іншого як суб'єкта з власним досвідом, якщо існування і природа цього досвіду не верифіковані? Адже навіть спроба відомого феноменолога Е. Гуссерля об'єднати критерії верифіковані з розумінням почуттів Іншого не увінчалася успіхом. Його учень М. Гайдеггер пішов далі і заявив, що кожне особистісне буття вміщує в собі вроджену здатність розуміти Іншого. Пізніше Л. Вітгенштайн визначив, що актуалізація такого буття еквівалентно доповнюються словесними виразами.

В контексті філософського дослідження міжнародної освіти, для нас найбільш цікавою буде концепція ейдетично діалогу Е. Левінаса, який розглядає цю проблему в контексті визнання авторитету Іншого і появи почуття відповідальності за нього. Загалом, філософія діалогу викликає радикальні зміни. Введення її в сучасне мислення стає одним з вирішальних чинників відходу від фундаменталізму. Відповідно, інтерпретуючи філософію як соціальну критику, ми можемо звертатися до неї як до обґрунтування міжнародної освіти на основі мультикультурного діалогу та комунікації.

Філософія, як відомо, зберігає за собою функції інтеграції різних, іноді протилежних, уявлень про світ і створення цілісного світогляду. Для цього вона створює нові поняття, гіпотези і парадигми. Крім того, вона формує підстави загальної методології пізнання, ставлячи під сумнів очевидні речі і переосмислюючи існуючі алгоритми мислення. З її допомогою людство осягає причини кризових явищ в освіті, формує нові концепції освіти і виховання.

Розглядаючи проблему освіти в цілому, ми не можемо обмежуватися розумінням її як соціального інституту або заповнення індивідуальних потреб кожного індивіда. Проблема освіти – це проблема успішного розвитку соціуму в його довгостроковій еволюції, основою якої і є освіта. Виходить замкнуте коло – кожен раз ми повертаємося до освіти як до вихідної точки. І це не дивно, адже, як стверджує дослідник Н. Лисікова, людський капітал є основним ресурсом суспільства, а інвестиції в нього – найбільш вигідні з усіх можливих, причому вигода ця зберігається як для його власника, так і для всього суспільства [4, с. 82].

Переломне ХХІ століття стає століттям торжества протиріч – процвітання розуму йде пліч-о-пліч із загостренням глобальних проблем людства і цінностей гуманізму, а зіткнення цивілізацій пліч-о-пліч з мультикультуралізмом і міжнародною інтеграцією в усіх сферах. Освіта перетворюється на величезний глобальний механізм з виробництва знань, втрачаючи національний обмеження. Болонський процес, який вже втратив статус нововведення, створив умови для вільного академічного обміну, забезпечуючи таким чином підтримку та розвиток відкритого інформаційного простору і руху знань. Одним з основних критеріїв розвитку освіти стає її конкурентоспроможність, яка, на думку М. Аграновича, може бути досягнута на основі подальшої модернізації відповідно до світових тенденцій і реалізацією ефективної стратегії інтернаціоналізації, спрямованої на підвищення рівня і якості освіти [1, с. 132].

До вищесказаного можемо також додати, що для освіти не менш важливим є також і безперервність міжкультурних зв'язків, які забезпечують обмін досвідом і знаннями, надають можливості використовувати надбання інших культур і вчитися на їхніх помилках. Історія не раз доводила, що ізоляційна політика рано чи пізно призводить до занепаду всіх сфер культури, не даючи народам вибратися з умовного «кам'яного віку».

Однак, не дивлячись на надзвичайний розвиток ідеї інтернаціональної освіти в ХХІ, в контексті загальних тенденцій розвитку культури, сама по собі вона не є новою для філософсько-освітньої думки як в теорії, так і в практиці втілення. Уже в XVII ст. ми можемо помітити те, що зараз прийнято називати академічної мобільністю, – студенти європейських вищих навчальних закладів, таких як Болонський і Паризький університети, вільно мандрували між країнами, дозволяючи освіті переступати межі національного. Крім того, немає потреби заглядати так далеко, адже в Україні також існувало вогнище розвитку міжнародної освіти – це відома Києво-Могилянська академія (1659 р.). Їй належить значна роль у розвитку та зміцненні міжкультурних зв'язків України з іншими

країнами, такими, як Молдавія, Румунія, Греція, а також країнами Західної Європи. Уже в XVII столітті вплив Академії, як значного центру Просвітництва, поширюється далеко за межі України. Це відбувається, в першу чергу, завдяки надзвичайно високому рівню навчання і авторитету київських вчених-філософів, їх активній науково-освітній діяльності за межами країни [5, с. 12]. Звичайно, свою роль зіграло і те, що Академія стала одним з центром антикатолицької реакції і пропагувала ідею єднання християнських народів під єдиним началом. Говорячи про міжнародне значення Академії, український письменник і філософ Іван Франко зауважував, що вона була в першу чергу інтернаціональної інституцією, чий вплив поширювався далеко за межі України.

Важливо, що значення Академії як міжнародного освітнього центру не обмежувалося країнами Східної Європи і прилеглому зарубіжжю. Варто також відзначити тісні зв'язки між українськими та німецькими просвітителями, початок яким поклав І. Гізель. Збереглися його листування з досить відомим просвітелем І. Гербіне, ректором протестантської школи в Швеції. Крім того, ряд київських філософів підтримували зв'язки з відомим просвітницьким центром в Німеччині – Галльським університетом (1692 р.), де працювали такі великі уми, як Х. Вольф і Х. Томазіус. Вивчати східні мови в Галле, в свою чергу, приїжджали студенти з усього світу, в тому числі і з України, серед яких були і С. Тодорський, В. Лашевский та інші.

Просуванню ідей Просвітництва на теренах України і її найближчих сусідів, таких як Росія, сприяла діяльність відомого вихідця Києво-Могилянської академії Ф. Прокоповича. В умовах панування релігійних і соціальних обмежень він продовжував сповідувати гуманістичне кредо всіх просвітелів: «Коли п'єш добре вино, не питай, звідки воно, а коли хтось порядна людина, не питай, хто його Бог і звідки сам він». Підтримуючи зв'язки з багатьма німецькими вченими, Ф. Прокопович листувався з А. Франке, П. Яблонським (президентом Академії наук в Берліні), Г. Більфінгером [5, с. 16]. Співдружність українських і німецьких просвітелів XVIII століття є одним з яскравих прикладів історії інтернаціональної освіти в цілому і України зокрема.

Завдяки ідейній спрямованості системи освіти Києво-Могилянської академії, її прогресивний професорський склад прагнув до вивчення нових доктрин інших представників схоластики. У своїх наукових пошуках вони вдавалися до ідей візантійської патристики, італійського гуманізму, вчення Ренесансу, філософії та науки Нового часу. Аксиологічні орієнтири всієї української філософії зазнали значних змін. Уже в XVII ст. в Україні існував університет, визнаний у всьому слов'янському світі, який став яскравим прикладом зв'язку української і західноєвропейської культур, поширюючи і розвиваючи ідеї гуманізму, реформації і освіти.

Наводячи як приклад Києво-Могилянську академію як колись інтернаціоналізму в системі української освіти, не можна також залишити поза увагою і постать самого відомого серед українських філософів і вихованця КМА – Григорія Сковороди, «мандрівного філософа», просвітителя і педагога. Сковорода був

представником культури українського бароко – яскравої сторінки історії європейської культури. Філософ був прикладом так званої інтернаціональної думки, не будучи прив'язаним територіально ні до однієї з точок на карті, черпаючи натхнення до роздумів як з рідних пенатів, так і з подорожей по Австрії, Угорщини та Італії. Звичайно, фігура Сковороди встигла обрости міфами, але, тим не менш, інший видатний представник української філософської думки Дмитро Чижевський вважав, що саме зі Сковороди і бере свій початок українська філософія. Його філософську систему часто порівнюють з вченням Сократа, Платона, Аристотеля, Плотіна, а також вже більш пізнім вольфізмом. Такий широкий перелік імен і вчень свідчить про органічний зв'язок із загальноєвропейською філософською традицією, з якою мислитель був добре знайомий. Сковорода є яскравим прикладом успішного втілення ідеалів інтернаціональної освіти, оскільки, залишаючись завжди відданим своєму народові, він, тим не менш, увібрав в себе філософську спадщину зарубіжних країн, вивчаючи іноземні мови і останні напрацювання та досягнення сучасної йому філософської думки. Все це заклало фундамент його філософських роздумів про природу і призначення людини, її духовний світ, посприяло виробленню неповторного літературного стилю і способу мислення, характерного для культури бароко. У той же час, буде помилково назвати Сковороду лише послідовником нехай в історії філософії. Його власна філософська система помітно відрізняється від попередників. На зміну акцентів на онтології і гносеології приходить етико-гуманістична проблематика [3, с. 135].

Характерною рисою позиції Сковороди щодо навчання є виразний діалогізм. Це ще одна причина того, що найменування «український Сократ» є чи не найбільш точним серед багатьох інших [3, с. 29]. Як нам відомо, Сократ залишив слід в історії культури людства як винахідник філософського діалогу, який виступає головним методом на шляху до пошуку істини. Саме завдяки цьому він створив «олюднену філософію». Адже філософія як специфічний спосіб духовної діяльності направлена на усвідомлення граничних підстав людського буття, будучи напруженим діалогом, під час якого зустрічаються різні смисли і розуміння буття людини. Таким чином, філософія Сковороди також входить в контекст діалогу культур.

Американський філософ Джон Дьюї простежив зв'язок між мультикультурним демократичним суспільством і освітніми інституціями. У своїй праці «Демократія і освіта» він писав про розмаїття рас, релігійних організацій та економічних об'єднань в США, розмірковуючи про різні традиції, прагнення і сподівання існуючих в той час соціальних груп. Дьюї вважав, що інститути освіти повинні зосереджуватися на балансі різних суспільних елементів заради продукування і підтримки спільних інтересів і настроїв. Він прагнув пояснити взаємовідносини державного утворення і мультикультурного суспільства. Отримуючи знання про суспільство, учні, навіть будучи представниками різних культур, будуть створювати загальний досвід і середовище, які зможуть об'єднати суспільство. «Об'єднання в школі дітей різних рас, релігій і традицій створює для інших оточення, з

кожним разом новіше попереднього. Загальний предмет вивчення привчає всіх до єдності у поглядах на більш широкий горизонт, ніж той, який бачать члени однорідної групи, що знаходиться в ізоляції», – пише філософ [11, с. 25].

Для інтернаціональної освіти також важливим елементом є мова як прояв самобутності культури. Знання мови дає людям можливість розуміти один одного, знайомиться з культурною спадщиною інших народів, допомагає співпрацювати в мультикультурному суспільстві. В умовах економічного, монетарного і політичного об'єднання Європи народам, що її населяють, не варто відмовлятися від широкого використання рідних мов в різних сферах діяльності, включаючи і освіту. Недарма ще Мартін Гайдеггер стверджував, що «думка дає буття слово. Мова є дім буття. В оселі мови мешкає людина. Мислителі і поети – мешканці цього дому. Їх сфера – забезпечення відкритості буття, наскільки вони дають їй слово в мові, тим самим зберігаючи її в мові» [10, с. 40]. Мова кожного народу відображає його менталітет і є важливим елементом його культури. Тому, вивчаючи мову іншого народу, людина одночасно долучається до його буття.

Таким чином, реалізація засад міжкультурної освіти не може обмежуватися вивченням мов різних народностей або до суто академічної мобільності. Вона передбачає перегляд всієї системи освіти в усіх її вимірах: і з точки зору викладання окремих дисциплін, і з точки зору її мультикультурних позицій. Міжнародна освіта, в свою чергу, відображає ідею інтеграції та різноманітності культур.

Список використаних джерел

1. Арганович М. Интернационализация высшего образования (тенденции, стратегии, сценарии будущего): монография / М. Арганович. – М., 2010. – 240 с.
2. Воронкова В. Культура и образование в контексте глобализации / В. Воронкова // Культурологический вестник. – 2002. – Вып.8. – С.84–90.
3. Иваньо І. Філософія і стиль мислення Г. Сквороди / І. Иваньо. – К.: Наукова думка, 1983. – 269 с.
4. Лысикова Н. Культурно-образовательное пространство современного человека: монография / под ред. проф. Ю. Г. Голуба. – Саратов: Саратовский источник, 2010. – 167 с.
5. Маньківський В. Історія Києво-Могилянської академії / В. Маньківський, З. Хижняк. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 181 с.
6. Свириденко Д. Б. Академічна мобільність: відповідь на виклики глобалізації: монографія / Д. Б. Свириденко. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – 279 с.
7. Слостєнін В. Болонское соглашение: курс на интеграцию / В. Слостєнін // Педагогическое образование и наука. – 2011. – №8. – С.4–8.
8. Терещиць С. О. Поняття «стандартизація вищої освіти» в сучасному філософсько-освітньому дискурсі / С. О. Терещиць // Гілея (науковий вестник): Збірник наукових праць. – 2008. – С.281–289.
9. Терещиць С. О. Сучасні освітні ландшафти / С. О. Терещиць. – К.: «Фенікс», 2016. – 309 с.
10. Хайдеггер М. Гельдрелін і сутність поезії / М. Хайдеггер // Логос. Філософсько-літературний журнал. – 1991. – Вып.1. – С.37–47.
11. Dewey J. Democracy and Education / J. Dewey. – N.Y.: The Project Gutenberg EBook, 2008. – Access mode: <https://www.gutenberg.org/files/852/852-h/852-h.htm>
12. Klafki W. Neue Studien zur Bildungstheorie und Didaktik. Zeitgemäße Allgemeinbildung und kritisch-konstruktive Didaktik / W. Klafki. – Auflage Weinheim, 1996. – 321 s.
13. Söderqvist M. Internationalization and its Management at Higher-Education Institutions. Applying Conceptual, Content and

Discourse Analysis: e-version / M. Söderqvist. – Helsinki, 2007. – Access mode: <http://epub.lib.aalto.fi/pdf/diss/a206.pdf>

14. Tomlinson J. Globalization and Culture / J. Tomlinson. – Cambridge, 1999. – 248 p.

References

1. Arganovich M. Internacionalizacija vysshego obrazovanija (tendencii, strategii, scenarii budushhego): monografija / M. Arganovich. – M., 2010. – 240 s.
2. Voronkova V. Kul'tura i obrazovanie v kontekste globalizacii / V. Voronkova // Kul'turologichnyj visnyk. – 2002. – Vip.8. – S.84–90.
3. Ivan'o I. Filosofija i styl' myslennja G. Skovorody / I. Ivan'o. – K.: Naukova dumka, 1983. – 269 s.
4. Lysikova N. Kul'turno-obrazovatel'noe prostranstvo sovremenogo cheloveka: monografija / pod red. prof. Ju. G. Goluba. – Saratov: Saratovskij istochnik, 2010. – 167 s.
5. Man'kivs'kyj V. Istorija Kyjevo-Mogyljans'koi' akademii' / V. Man'kivs'kyj, Z. Hyzhnjak. – K.: Vyd. dim «KM Akademija», 2003. – 181 s.
6. Svyrydenko D. B. Akademichna mobil'nist': vidpovid' na vyklyky globalizacii': monografija / D. B. Svyrydenko. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2014. – 279 s.
7. Slastjonin V. Bolonskoe soglasenie: kurs na integraciju / V. Slastjonin // Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka. – 2011. – №8. – S.4–8.
8. Terepshhyj S. O. Ponjattja «standartyzacija vyshhoi' osvity» v suchasnomu filofs'ko-osvitn'omu dyskursi / S. O. Terepshhyj // Gileja (naukovyj visnyk): Zbirnyk naukovykh prac'. – 2008. – S.281–289.
9. Terepshhyj S. O. Suchasni osvitni landshafty / S. O. Terepshhyj. – K.: «Feniks», 2016. – 309 s.
10. Hajdegger M. Gjol'rdelin i sushhnost' poeziji / M. Hajdegger // Logos. Filofs'ko-literaturnyj zhurnal. – 1991. – Vyp.1. – S.37–47.
11. Dewey J. Democracy and Education / J. Dewey. – N.Y.: The Project Gutenberg EBook, 2008. – Access mode: <https://www.gutenberg.org/files/852/852-h/852-h.htm>
12. Klafki W. Neue Studien zur Bildungstheorie und Didaktik. Zeitgemäße Allgemeinbildung und kritisch-konstruktive Didaktik / W. Klafki. – Auflage Weinheim, 1996. – 321 s.
13. Söderqvist M. Internationalization and its Management at Higher-Education Institutions. Applying Conceptual, Content and Discourse Analysis: e-version / M. Söderqvist. – Helsinki, 2007. – Access mode: <http://epub.lib.aalto.fi/pdf/diss/a206.pdf>
14. Tomlinson J. Globalization and Culture / J. Tomlinson. – Cambridge, 1999. – 248 p.

Kykov O., Director of Directorate "Dypservis" General Directorate maintenance of foreign missions (Kyiv, Ukraine), Kykov@ukr.net

Phenomenon of international education in the modern age of globalization and information revolution

The analysis of devoted to the study of the phenomenon of education in the context of globalization, the information revolution and multiculturalism. The special attention is idea of a dialogue directed against the monologue and monolithic culture of the classical era is analyzed. The importance of intercultural relations, ensuring the exchange of experience and knowledge are substantiated. The historical development of the idea of international education in the context of general trends in the development of culture and society is shown.

Keywords: international education, globalization, information revolution, dialogue, culture, multiculturalism.

* * *

УДК 92+930

Jafarova A. I.,
PhD student, Azerbaijan University
(Azerbaijan, Baku), matlabm@yandex.com

GENDER EQUALITY AND ITS ROLE IN THE DEVELOPMENT DYNAMICS OF EDUCATION

The main target of the traditional education is the upbringing of a person as an integral whole of physical, intellectual and moral differentias, however gender education focuses on the individual's gender and socio-cultural phenomenon distinction. The essence of the innovated education system is defined by the gender identity of the individual. In contradistinction to the traditional education where male and female gender phenomenon is taken as an integral whole, the innovated gender education promulgates male-female psychological excellence and brings up the differentiated methods in the process of male-female upbringing. The reseaches based